

Verslag vergadering Wetenschappelijke Commissie VLIZ – 30 maart 2007 (de Sterre S8 Krijgslaan Gent, 14.00 uur) –

Aanwezig:

Guido Dumon, Rudy Herman, Patric Jacobs, Colin Janssen, Brigitte Lauwaert, Frank Maes, Jan Mees, Marnix Pieters, Frank Redant, Jan Seys, Eric Stienen, Jan Van Averbek, Gilbert Van Stappen

Verontschuldigd:

Tom Artois, Jean Berlamont, Kris Cooreman, David Cox, Nancy Fockede, Nico Koedam, Ekhart Kuijken, Jean Lanckneus, Jaak Monbaliu, Frank Mostaert, Georges Pichot, René Van Grieken, Fabienne Vanderstraeten, Magda Vincx, Filip Volckaert, An Cliquet, Steven Degraer, Patrick Sorgeloos, Ann Vanreusel

(1) Verslag vergadering 15 december 2006

Het verslag van deze vergadering wordt goedgekeurd, mits opname van de nagestuurde opmerking van Georges Pichot n.a.v. de MarBound database. Dhr. Pichot wou aangeven dat de beschrijving van de EEZ grenzen, zoals weergegeven in de MarBound database, een delicaat gegeven is en geen Belgisch standpunt is. VLIZ beaamt dit en ziet het als een dienst naar wetenschappers toe en niet als een 'vastpinnen' van eventueel discutabele grenskwesties.

(2) Eventuele bijkomende agendapunten, incl. advies aan Raad van Bestuur

Er zijn geen bijkomende agendapunten. Het voorstel voor nieuwe investeringen in apparatuur aan boord van de Zeeleeuw wordt besproken (cfr. agendapunt 6) en het goedgekeurde voorstel als advies overgemaakt aan de Raad van Bestuur.

(3) Beslissingen Raad van Bestuur VLIZ

Na goedkeuring door de Raad van Bestuur werd de aankoop van een mini-onderwaterrobot t.b.v. wetenschappelijke experimenten, duiken op wrakken en 'public outreach' doorgevoerd. De eerste testen werden intussen met succes uitgevoerd.

De aanwerving van Evy Copejans als 'educatief medewerkster' binnen de communicatiecel werd goedgekeurd en past binnen het 'Structureel partnerschap wetenschapscommunicatie' met de Vlaamse overheid.

Verder zal het VLIZ-jaarverslag 2006 kortelings worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van het VLIZ, een verslag waarvan de belangrijkste cijfers uitgedeeld werden ter zitting. Jan Mees overloopt de belangrijkste cijfers en performantie-indicatoren/graadmeters (o.a. OMA succes, evenementen, publicaties, samenwerkingen, omzet).

Rudy Herman vermeldt de visibiliteit die het UNESCO/IOC Project Office for IODE kreeg ter gelegenheid van IODE XVIII (Triëste). De idee om standaarden (ISO-normen) op elkaar af te stemmen en hiertoe middelen te voorzien voor opleiding in Oostende werd hier gelanceerd.

(4) Nieuws datacentrum

Ward Vanden Berghe verlaat per 1 april 2007 het VLIZ om de directeursfunctie van OBIS in de Verenigde Staten van Amerika op te nemen. Francisco Hernandez treedt op als ad-interim beheerder. De Raad van Bestuur zal zich buigen over de verdere afhandeling van dit dossier. De Wetenschappelijke Commissie wenst Ward veel succes in zijn toekomstige job.

(5) Dossier nieuw onderzoeksschip

Ter aanvulling van het dossier over het nieuwe onderzoeksschip werden de technische specificaties verder uitgediept en vonden bezoeken plaats aan instituten met vergelijkbare schepen. Daarmee is het wetenschappelijke dossier zoveel als afgerond, en blijft het zoeken naar financiering de belangrijkste uitdaging. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dit dossier samen met DAB Vloot voor te bereiden en in te dienen. Over de vereisten in gebruik van het nieuwe schip blijft de deur openstaan voor suggesties vanuit de Wetenschappelijke Commissie.

(6) Investerings in apparatuur Zeeleeuw 2007

In bijlage is een voorstel ingesloten met mogelijk aan te schaffen bijkomende apparatuur. Dit voorstel wordt overlopen en besproken. Voor de dossiers die niet worden weerhouden of uitgesteld wordt geargumenteed waarom. De Wetenschappelijke Commissie schaaft zich achter het globale voorstel.

(7) Evolutie dossier faciliteiten aan land

VLIZ heeft zicht op het verwerven van een pand aan de Halve Maan aan de oosteroever van Oostende. Het zou gaan om een woning en een viertal hangars, waarin laboratoria en stockage kunnen worden ondergebracht. Er zal ook worden onderzocht of er aan publiekswerking kan worden gedaan naar maritieme archeologie en andere zeegerelateerde zaken toe.

(8) Plannen federaal zee-instituut (VMC = Virtueel Marien Centrum)

Er zijn nieuwe ontwikkelingen te melden t.o.v. de vorige vergadering van de Wetenschappelijke Commissie. Na bespreking toen leek de zaak bekoeld en was afgesproken dit initiatief niet verder actief na te streven. Enkele weken terug bleken de plannen echter opnieuw opgerakeld te zijn door professor Willy Baeyens. In deze plannen is sprake van het oprichten van een nieuwe vzw door ULB en VUB, met financiën vanuit Federaal Wetenschapsbeleid, met als hoofddoel vooruitzichten te kunnen bieden aan niet-vast

benoemde zeewetenschappers. Na die berichten was er een nieuwe vergadering op vraag van de heer Rudy Aernoudt, in gezelschap van Rudy Herman, Jan Mees, Willy Baeyens, Veronique Rousseau en Federaal Wetenschapsbeleid (de heren Philippe Mettens en Dominique Fonteyn). Hier werd duidelijk gesteld dat er geen overlap kan zijn met de taken van het VLIZ, maar werd het idee om een aantal onderzoekers middelen te verstrekken teneinde hun expertise ter beschikking te kunnen blijven stellen, niet afgevoerd. Uit een discussie hieromtrent op de vergadering van de Wetenschappelijke Commissie onthouden we dat een reactie vanuit de Wetenschappelijke Commissie op zijn plaats zou zijn, o.a. om vraagtekens te plaatsen bij:

- het mogelijks onttrekken van middelen ten koste van de middelen beschikbaar voor competitief onderzoek (ter waarde van ongeveer één huidig SSD-project per jaar, en dus ten koste van de rest van de marien wetenschappelijke gemeenschap); de nood aan een structurele financiering van ervaren onderzoekers op competitieve basis wordt evenwel niet in twijfel getrokken, de manier hoe dit gebeurt wel;
- het gebrek aan transparantie en consultatie bij het lanceren van dit initiatief, bij het bevragen van de marien wetenschappelijke gemeenschap en bij het beoordelen van eventuele toekomstige calls; daarom wordt dit initiatief in de huidige vorm niet gedragen door de vertegenwoordigers van de Wetenschappelijke Commissie aanwezig op de vergadering;
- het gebrek aan een ruimere visie (hoe past onderzoek in internationale projecten/kaders?, waar zijn de 'social sciences'?,...)

Jan Mees zal een brief voorbereiden, die na voorlegging aan de aanwezigen van deze vergadering van de Wetenschappelijke Commissie en de Raad van Bestuur, wordt overgemaakt aan de bevoegde instanties en personen. Er zal ook worden onderzocht in hoeverre de Raad van Bestuur hier zelf op kan reageren. Patric Jacobs zal dit agendapunt voorleggen op de vergadering van de Raad van Bestuur.

(9) Wetenschappelijke prijzen

Patric Jacobs overloopt het dossier inzake de Prijs Delcroix. De Raad van Bestuur van Hydro vzw – waarmee de prijs samen wordt georganiseerd – stelt voor aan het VLIZ om de prijs drie-i.p.v. tweejaarlijks te maken en de prijs op te trekken van 12.500 naar 20.000 of 25.000 EUR. Voorstel van de Wetenschappelijke Commissie is om over te gaan tot de organisatie op driejaarlijkse basis, en dit met optrekking van het bedrag tot 25.000 EUR. Dit biedt het voordeel dat potentiële onderzoekers hun research beter hierop kunnen instellen.

De North Sea Award en de twee Aanmoedigingsprijzen Mariene Wetenschappen werden uitgereikt op de Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen.

(10) Structureel partnerschap wetenschapscommunicatie

Jan Mees licht toe dat het structureel partnerschap gestart is op 1 januari 2007. Jan Seys gaat in op de diepere inhoud hiervan en lanceert een oproep om vanuit de zeewetenschappelijke gemeenschap hieraan inhoudelijk bij te dragen. Ook wordt gemeld dat het kabinet van de minister bevoegd voor Wetenschap en Innovatie, Fientje Moerman, het VLIZ graag een rol

zou toebedelen in het netwerken rond wetenschapscommunicatie in Oostende en omstreken. VLIZ onderzoekt momenteel die piste.

(11) Samenwerkingsakkoorden

In januari werd een samenwerkingsakkoord afgesloten met het INBO voor wat betreft het zee- en kustonderzoek van deze instelling. Ook het samenwerkingsakkoord met de groep van Nico Koedam is nu formeel ondertekend.

(12) Nieuwe projecten, incl. opportuniteiten FP7

Twee nieuwe projecten worden voorgesteld:

- (1) een project ter ontsluiting van cultureel erfgoed in West-Vlaanderen (via OMA); Frank Redant raadt aan hierrond contact op te nemen met het archief van Oostende;
- (2) het WORMS-project, i.v.m. het maken van wereldlijsten van mariene organismen.

Het project 'EWI-digitaal' – i.v.m. archiveren van datasets en referentielinks rond mariene wetenschappen in Vlaanderen - zal mogelijk in 2007 starten.

Jan Mees meldt ook dat de familie de Gryse een grote hoeveelheid heel interessante publicaties als legaat heeft geschonken aan de bibliotheek van het VLIZ.

Rudy Herman meldt dat hij documenten over de prioriteitstelling voor onderwerpen binnen FP7 naar de marien wetenschappelijke wereld zal sturen. Belangrijke luiken hierin zijn aardobservatie, data- en informatiebeheer, policy-support. Reacties kunnen nog worden doorgestuurd binnen de eerstvolgende twee weken.

(13) Voorbije en geplande evenementen

Zie bijlage. Jan Mees licht toe en zoomt in op de geplande workshop van 7-8 mei met als onderwerp 'restocking' (i.s.m. het ARC van UGent).

(14) Nieuwe publicaties

Jan Seys meldt dat er enkele structurele veranderingen zijn doorgevoerd in de reguliere publicaties, teneinde de marien wetenschappelijke gemeenschap nog beter te bedienen:

* De digitale nieuwsbrief VLIZINE verschijnt opnieuw maandelijks en krijgt een nieuwe rubriek waarin 'Vlaams marien onderzoek' extra in de kijker wordt geplaatst; in dit verband wordt ook het netwerk aan 'steunpunten' binnen de universiteiten en instellingen gereactiveerd via het initiatief 'de VLIZ Ronde van Vlaanderen'.

* Het gratis magazine 'Grote Rede' verschijnt sinds kort in 4-kleurendruk en omvat vijf nieuwe rubrieken, waaronder 'Stel je zeevraag'. Deze rubriek biedt eveneens de mogelijkheid onderzoeksgroepen extra visibiliteit te geven. Het aantal abonnees op de Grote Rede groeit

intussen kwasi dubbel zo snel sinds het nieuwe format werd toegepast (nu ca. 2900 abonnees). Ter informatie wordt nog meegegeven wat de inhoud zal zijn van de volgende nummers.

Verder wordt kort aangegeven welke andere publicaties recent werden of in de nabije toekomst zullen worden uitgebracht:

- * Recommendations 'Dunes & Estuaries 2005' (in druk)
- * OBIS proceedings van door VLIZ georganiseerde workshop 'Ocean Biodiversity Informatics' (Hamburg 2004) (klaar)
- * Abstractenboek Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen (klaar)
- * Publicaties (digitaal) 'NZ-symposium geografisch bekeken' (beschikbaar)
- * Mosdiertjes zuidelijke Noordzee (Hans De Blauwe: amateur-expert) (bijna klaar voor lay-out)
- * Affiches: drie nieuwe in ontwerp ('vloedlijn', 'zeebodem', 'slikken')
- * DIMAS cd: manual over de meest over zee getransporteerde stoffen met info over eigenschappen en dispersiecapaciteit, effecten en risico's

(15) Varia

Het educatieve project 'Planeet Zee' als opvolger van 'Expeditie Zeeleeuw' wordt toegelicht door Jan Seys. Frank Maes benadrukt het belang om dit project ook in het Engels aan te bieden. Marnix Pieters voegt hier de nood aan toe om dit ook voor het Duits en Frans te doen. Rudy Herman gaat in op de eventuele mogelijkheden om dit project internationale uitstraling te geven.

Eric Stienen vraagt aandacht voor vondsten van Noorse Stormvogels en voor mogelijk aangespoelde tandenborstels ter gelegenheid van de Lenteprikkel 2007 morgen.

Waarschijnlijk met ingang van 1 oktober 2007 zal Patric Jacobs zijn mandaat als voorzitter van de Wetenschappelijke Commissie neerleggen, meldt hijzelf. Patric zal wel nog de dagvergadering van 15 juni in Oostende voorzitten.